

КИР БУЛИЧОВ

НЕДОСТОЙНИЯТ БОГАТИР

Част 0 от „Велики Гусляр (разкази)“

Превод от руски: Донка Станкова, 1982

chitanka.info

Иван Дегустатов вървеше през пролетната гора. Листата на брезите не се бяха развили още и острите им връхчета, насочени към земята, приличаха на увиснали какавиди на пеперуди. Изпод опадалите потъмнели ланшни иглици надзъртаха ярките трилистници на дебела мара. В краищата на смърчовите клонки бяха щръкнали стегнати, почти жълти юмручета. Откъснеш ли ги и ги стриеш между пръстите, ще разбереш, че се състоят от меки, дъхави иглици. Птиците се щуркаха и пееха, радваха се на топлината и слънцето.

— Ех, ти — каза Дегустатов на скореца, разпял се на една клонка. — Доволен си, че работниците от почивния дом са ти направили къщичка. Пееш си.

После се усмихна дяволито и се пошегува:

— Вместо да пееш, да беше взел да направиш гнездо за другаря си, за който не е останала къщичка.

Скорецът кривна глава и погледна Дегустатов с опасение.

— Шегувам се — рече Дегустатов. — Пей. Нали си птица, пей си.

Дегустатов се отби от пътеката, направена от почиващите. Пътеката беше затрупана с тъмнокафяви листа и ако тази година не присигнат почиващи, по нея ще поникне трева. Но почиващи ще дойдат, и то скоро. След седмица ще почне първа смяна и тогава Дегустатов ще се залови сериозно с директорските си задължения. Ще следи всички, да имат чисти чаршафи, да не внасят в столовата спиртни напитки, да си изтриват обувката пред входа, да не канят свои познати да преспиват в стаята им.

Дегустатов се наведе и вдигна една консервена кутия, останала от миналата година. Тя беше ръждясала, но надписът по нея все още личеше: „Риба в доматен сос“. Някъде тук наблизко трябваше да се търкаля и бутилка. Винаги близо до такива консерви се намират и бутилки, ако, разбира се, хората, които са яли и пили, не са взели бутилката да я предадат. Бутилката се намери. В нея се беше насъбрала вода и ръждиви хвойнови иглици. Дегустатов мушна кутията под един храст, за да не разваля гледката, а празната бутилка сложи в джоба на панталона си. Негово задължение беше да поддържа околната гора чиста, а дванадесетте копейки бяха награда за изпълнението на това задължение.

Гората стана по-гъста. След малко, отвъд низината, почват вече хълмовете, обрали със смърчове. Наричат ги Гуслярска Швейцария. Тук почиващите идваха на разходка, пристигаха дори и от града. По тези хълмове можеха да се намерят също разни неща. Дегустатов не се смяташе за алчен, но беше пестелив, ценеше парата, защото знаеше как се изкарва. Когато се налагаше, можеше, без много да му мисли, да похарчи четири рубли, за да се почерпи с някой добър човек, но, виж, за собствено удоволствие не си разрешаваше подобно нещо.

Дегустатов се провря през дивите череша, напъпили вече, мина през ручея по гнилия дънер. Само след месец ручеят почти ще пресъхне. Ще го подхранват единствено водите от кухнята и душовете. В ручея видя още една бутилка, но тя беше нацърбена и затова я захвърли в дивите череша. По тясната пътечка Дегустатов се изкачи на хълма. Въздухът беше свеж, приятно ухаещ и душата на Дегустатов се почувствува окрилена, искаше му се да прати намерената бутилка право в небето.

Преко пътеката беше паднало дърво. Голямо, криво. Дегустатов го помнеше. То растеше на склона на хълма и превъзхождаше по размери всички останали дървета наоколо.

— Ох-ох-ох! — изпъшка Дегустатов. — Ето че и на тебе ти е дошъл краят. Не очаквах толкова скоро да те подровят пролетните води.

Изглежда, дървото току-що бе паднало — младите листа не бяха дори повехнали още. Ако разполагаха с добър трактор и ако имаше път до дървото, не беше късно да го примъкнат на територията на почивния дом, да го посадят до столовата, за да хвърля сянка, и под него да могат да играят на табла, на домино. Но тук не можеш докара трактор. Дегустатов реши да помоли горския, когато нарежат дървото, да докарат дебелия пън в почивния дом. От него ще може да се направи маса за много хора.

Погълнат от тези мисли, Дегустатов вървеше край дървото, като несъзнателно броеше крачките си. Когато наброи до осемдесет и чак сезадъха, видя на края изскочилото нагоре грамадно коренище. Докато вървеше, Дегустатов изправи няколко млади дръвчета, измъкна изпод падналото дърво притиснатите храсти — спасяваше живота на растенията.

Корените бяха толкова разклонени, че застанал до коренището, Дегустатов не можеше да погледне от другата страна да види каква яма се е получила. Предпазливо, като гледаше да не се изцапа, той се отдръпна малко настрани и надзърна в пролуките между корените. Беше се образувала грамадна яма. Дъното ѝ не се виждаше. Сякаш дървото беше раснало над пещера, прикривайки я от дъждовете.

Дегустатов заобиколи коренището и се наведе над дупката. Тя навлизаше полегато в хълма и там беше възможно да се крият археологически находки, та дори и съкровища. Във Велики Гусляр съществуват много легенди за търговци и разбойници, за пугачовски командири и борци против крепостничеството. Мнозина от тях са притежавали заграбени от велможите и помещиците скъпоценности и са ги криели в пещерите.

Дегустатов извади запалката си и я запали. Наистина имаше известни опасения, че в пещерата може да се крие звяр или змия, но едва ли. По-рано вход за пещерата не е имало, иначе почиващите отдавна да са го забелязали и използвали.

— Ей! — тихо извика Дегустатов в пещерата. — Има ли някой вътре?

Никой не се обади. Дегустатов се огледа малко неспокойно, не искаше да го видят с какво се занимава, после се наведе и влезе в пещерата. Запалката хвърляше слаба светлина и Дегустатов я прикриваше с длан отзад, за да може пламъчето да се насочва напред. Подът в пещерата се оказа гладък, без ботрунки и не след много таванът бе вече толкова висок, че той успя да се изправи. Свободната си ръка Дегустатов държеше над шапката, за да не би случайно да се удари в нещо и получи сътресение на мозъка.

Пещерата отиваше все по-надълбоко в земята и ставаше по-широка. Вътре беше студено и влажно. Дегустатов се спря, закопча си сакото. После погледна назад — светлият неравен отвор му се стори далеч и му се доця да се върне. „Е, няколко крачки още — каза си Дегустатов — и се връщам.“

Дегустатов не забеляза, а по-скоро усети под краката си препятствие и спря като закован. Напред се виждаше нещо бяло. Той приближи запалката и стана ясно, че това е череп с тъмни очни кухини. Зад черепа се търкаляха кости, а върху тях — изгнила дреха. Друг скелет седеше до стената, опрян на ръждясало копие...

Дегустатов дойде на себе си едва като излезе на чист въздух, и то на петдесетина крачки надолу по склона. Как беше изскочил от пещерата, как беше дотичал дотук — не помнеше. Тук вече можа да спре, да се опомни сред тая тиха благодат и звуците на пролетната гора. Никой не го гонеше да го убива. Запалката беше угаснала, но още топлеше ръката му.

Можеше да изтича да потърси помощ. Да съобщи в музея. Но тутакси го осени мисълта: скелетът държеше в ръка копие, което означаваше, че е в пещерата от много години, още отпреди революцията. Може би дори от времето, когато не е имало никакво дърво и в пещерата е могло да се влезе съвсем лесно. Хората, които са влезли вътре и са останали, е напълно възможно да се окажат тъкмо охрана на съкровище. В книгите за пирати се разказва, че разбойниците са убивали своите другари, когато те са знаели важни тайни. И техният вид след това пропъждаше желязните да заграбят чуждо съкровище. Шансовете, че има съкровище, се увеличаваха. Пък и нямаше от какво да се страхува. Скелетите не хапят. Дегустатов разбираше, че трябва отново да влезе в пещерата и да види дали няма скъпоценности. И той се върна в тъмнината и влагата.

Няколко метра след скелетите подът беше гладък. После откри още един скелет. Този път обаче не човешки. Скелетът имаше три глави, чиито черепи приличаха на кравешки, но много по-големи, дълги и с цял ред едри заострени зъби. Отдавна умрялото животно е имало покрито с люспи тяло, много от тях се бяха пръснали по пода, кокалени и тъмни, достигащи дължина до половин метър. Грамадният гръбнак завършваше с опашка с два носорожки рога на края. Останките бяха на първобитно животно и Дегустатов дори съжали, че недостатъчно добре беше изучавал биологията и не си спомняше нито едно от тези изкопаеми освен мамонта. Скелетът на умрялото животно потвърди, че пещерата е стара. Иначе и сега щяха да се въдят в горите такива „крокодили“, щяха да плашат хората. Дегустатов измери внимателно дължината на скелета и се получи повече от дванадесет метра. Той реши да вземе за спомен единия рог от опашката, а останалото да предаде в музея.

Под краката му нещо издрънча. Дегустатов освети със запалката и видя една дебела верига. Всяка халка тежеше към пет килограма. Единият край на веригата беше прикован за стената. Другият

обхващаше крака на изкопаемото. Дегустатов се почуди на умението на нашите пещерни предци да правят такива вериги и че не са се страхували от първобитните крокодили. И продължи нататък.

Колкото и да е странно, напред отново заблещука светлина. Сякаш имаше друг вход за пещерата. Но тази светлина беше някак си мъртва, не слънчева и идваше от неизвестен източник. Пещерата стана широка като зала и другият ѝ край, най-силно осветен, беше обвит в мъгла. Дегустатов хвърли поглед към краката си и откри, че подът под краката му е от плочки като в баня, и смело тръгна напред. Сърцето му затупа по-силно, той реши, че няма да предаде цялото съкровище. Държавата и без друго ще получи много, а той има моралното право да остави за свое лично ползване няколко сувенира.

Взел това твърдо решение, Дегустатов прекоси високата зала и се намери пред тюлена завеска, която кой знае на какво висеше. Разтвори завеската и замря, поразен от картината, която се откри пред погледа му.

На най-високото място имаше стъклен или пластмасов ковчег, а в него лежеше някой. Наоколо седяха или стояха в странни пози хора в древни одежди, сякаш играеха историческа пиеса. Дегустатов дори се огледа, очаквайки да види някъде кинокамера и кинооператори. Но освен него тук нямаше никой.

— Хей, другари! — обърна се към тях Дегустатов, получил вече кураж. — Какво става тук?

Никой не му отговори.

„Манекени, кукли с естествени размери“ — сети се той и се изкачи на подиума. Приблужи се до един от манекените и се вгледа. Манекенът прекалено приличаше на човек. Очите му бяха затворени, дългите коси си бяха естествени, коси, по бледото лице прозираха жилки и се виждаше набола брада. На пипане манекенът се оказа дори леко топъл, мек и податлив.

Дяволска работа. Дегустатов отиде при друг манекен. Манекенът представляваше дебела жена в дълга везана рокля, а на главата — диадема като в ансамбъл за народни песни. Жената също беше като жива. Дегустатов леко повдигна ръката ѝ и се изуми, че долови слаб пулс. Искаше му се веднага да си тръгне. Но чувството за дълг да търси съкровище не му позволяваше да си иде и го караше да

продължава. Дегустатов поотмести жената и тя се строполи на пода, съвсем забележимо въздъхна, подложи ръка под бузата си и замря.

Дегустатов прекрачи през нея, приближи се до следващия, до стареца, и лекичко го бутна. Старецът се заклати, но запази равновесие. Дегустатов го бутна по-силно. Старецът се преви на две и се сгромоляса в краката му. Ако Дегустатов знаеше, че това са живи хора, не би ги блъскал, той не беше жесток човек. Но тези хора не бяха истински и му пречеха да се качи горе при стъкления ковчег.

В ковчега лежеше някой, но беше трудно веднага да се различи какъв е, защото капакът беше дебел, не съвсем гладък, отразяваше светлината, което пречеше да се гледа вътре.

Дегустатов се опита да повдигне капака, но се оказа, че това не е лесно, наложи се да вземе копието на едного от хората и да отмести капака. Капакът падна на пода, удари се в един от ъглите си и се счупи. На Дегустатов му досвидя за капака и му мина през ума, че трябваше да подложи някого долу. Капакът може би струваше скъпо.

Но в същия миг забрави за капака.

В ковчега лежеше ослепително красива девойка. Тя спеше или беше мъртва. Дълги черни мигли скриваха очите ѝ, страните ѝ бяха бледи, със синкав оттенък, челцето гладко, високо, косите златисти, тъничките пръстенца бяха скръстени на гърдите, а по пръстите скъпоценни пръстени. Пълничките розови устни бяха леко разтворени и под тях като наниз от бисери се виждаха зъбите.

Такава красота Дегустатов не беше виждал дори във филм. През почивния дом бяха минали няколкостотин души, но сред тях не е имало нито една, която, макар и мъничко, да прилича на тази девойка. Сърцето на Дегустатов болезнено се сви, той се наведе по-ниско, за да се порадва на прекрасното лице, за всеки случай свали от пръста пръстена със скъпоценния камък и го сложи в джоба при бутилката. Девойката не оказа никаква съпротива.

Дегустатов разбираше, че е време да се маха оттук. Да вземе от интересните сувенири каквото може и да се маха. Явно, че тук е необходима медицината, а не той. И вече на тръгване, не можейки да преодолее странното възмущение, той се наведе над девойката и я целуна по топлите розови устни. Целувката беше сладка и Дегустатов не намери сили да я прекрати, защото почувствува, че устните на

девойката трепнаха, отговориха му и се получи съвсем истинска и взаимна целувка.

— Да-а — каза Дегустатов развълнуван, откъснал се от розовите устни.

— Ох! — промълви девойката, отвори очи и видя Дегустатов. — Здравейте. Дълго ли спях?

Усети, че зад гърба му се разшаваха. Другите хора наоколо се запрозяваха и взеха да стават. Дрънкаха с оръжието, кашляха, секнеха се, оправяха си дрехите и си разменяха учудени възгласи.

— Какво стана? — настоятелно запитва Дегустатов. — Отде дойде тази промяна?

Старецът, когото Дегустатов беше съборил на пода, запъшка и каза:

— Изглежда, сухожилията са ми се разтегли.

— Благодаря ти, храбри юначе — рече девойката, като се изправи и седна в ковчега. — Гърбът ми изтръпна от лежането. Дори ме боли.

— Принцесата я заболя гръбчето — разтревожиха се жените, които бяха зад Дегустатов. — На царската дъщеря ѝ е изтръпнало гръбчето.

Разтичаха се, подлагаха ѝ възглавници, а един от воините си подложи гърба, за да може царкинята по-лесно да слезе от ковчега.

— Не се тревожете — каза принцесата. — Очите ѝ сега приличаха на зелени вирове и дълбоко в тях като кротушки преминаваха златни искри. — Какво сте се разтичали. Моят юнак ще ми помогне. Княже, вземи ме със силните си ръце и ме свали долу.

Дегустатов изпълняваше всичко, вършеше го като вцепенен. Без да размисля. Но успя да скрие по-дълбоко в джоба си пръстена на девойката, който преди малко беше свалил от пръста ѝ.

Принцесата се оказа дребничка, стигаше едва до рамото на Дегустатов, слабичка и много млада.

— На колко сте години? — запитва Дегустатов, след като я свали долу.

— Принцесата подкара шестнадесетата пролет — обади се дебелата жена. — Време ѝ е да се омъжи. А ние тебе, юнако, те чакахме с нетърпение. Колко години са минали...

— Колко?

— Трябва да са много — рече старчето, като разтриваше ударените си места. — Ти изглеждаш доста странно, по-различен си от нас.

— А вие какво правехте тук? — Дегустатов беше отворен човек, ръководител, но сега се пообърка, пречеше му и споменът за откраднатата от принцесата целувка. Надяваше се, че никой друг освен него и принцесата не знае за това. Ех, да беше поне принцесата на двадесет и пет — тридесет години. А то шестнадесетгодишна, още ще трябва да ходи на училище, а не да се целува с възрастни мъже. Дано не стане някой скандал.

— Ние спяхме — каза принцесата.

И всички те наобиколиха Дегустатов и един през друг започнаха да му разказват за неприятностите, които са имали, защо са облечени с такива странни дрехи и се намират в гората, в тази пещера на територията на почивния дом „Гуслярски води“.

Разбра се, че това се е случило отдавна, преди няколкостотин години. Тази девойка на име Лена била дъщеря на местния феодал, на царя. Веднъж на нечий рожден ден или на друг някакъв дворецов празник поканили всички важни особи от околността, дори и гости от чужбина, но забравили да поканят една опасна жена, която по-късно, след много години, незабелязано дала на Лена отровна ябълка и поради тази причина и тя, и всички около нея заспали дълбок сън.

А друга една жена, тяхна сродница, като научила за нещастиято, предсказала, че Лена ще се събуди, ако се намери рицар, който успее да проникне в пещерата и да целуне принцесата по устните.

И когато цялата тази неправдоподобна история беше разказана на Дегустатов, кой знае защо той се почувствува изведнъж по-висок, оправи си шапката, понапери се и изгърси от сакото си бучиците пръст.

— А ти как успя да победиш дракона? — попита старчето.

— Дракона ли? — учуди се Дегустатов. — Не съм виждал никакъв дракон.

— Ами че той пазеше входа за пещерата и изяждаше недостойните.

— Там нямаше дракон — каза съвсем убедително Дегустатов. — Нали щях да го видя.

— Просто да се пообъркаш — взмути се дебелият жена на име княгиня Пустовойт. — Ами че той толкова години ни пречеше да спим,

хъркаше и пръхтеше.

— Да — погълнат от свои мисли, рече Дегустатов. — Значи, вие нямате нито паспорти, нито документи, местожителство нямате, нищо нямате, нали?

— Как така — обади се принцесата. — Тук някъде наблизко трябва да е дворецът на моя баща. Може да е поостарял малко, но е хубав дворец, с палати, с галерии, с килии, със светли стаички горе и с домашна църква.

— Нищо подобно няма — отвърна Дегустатов. — Не знам такъв дворец. Сигурно са го разрушили още преди да постъпя тук на работа. Тук има само един дворец — моят, съвсем наблизко е. Ако, разбира се, би могъл да се нарече дворец. Вярно, електрифициран е. Борова гора, билиард, пинг-понг. Едно от челните от този род учреждения.

— Вижте какво, ваше височество — се обърна към него старчето, което, както се разбра, се наричаше камерхер Еръома. — Възможно ли е такова нещо, да не би да има някаква грешка? Нашето царство беше голямо, стигаше чак до синьото море. Мнозина ни плащаха даждие^[1]...

— Млъкни, старо — прекъсна го принцесата. — Иначе ще заповедам да ти отсекат главата. Щом моят годеник казва, че го няма, значи, го няма. Той сега ще ни заведе в своя дворец.

— А там ще отпразнуваме и сватбата — зарадва се княгиня Пустовойт. — Ще им се родят дечица.

От тези думи принцесата се изчерви, слугите се разтичаха, започнаха да навиват килимите и да събират в денкове дрехи и завеси.

— А къде е любимото ми пръстенче? — неочаквано се развика принцесата. — Къде е любимият ми вълшебен скъпоценен пръстен? Кой го е откраднал, докато съм спала?

Никой не си признаваше, най-малкото пък Дегустатов, който си блъскаше ума как да постъпи сега и не можеше нищо да измисли. Както изглежда, тази девойка се готви да се омъжи за него. Това по никакъв начин не трябваше да се допусне. Първо, защото тя е непълнолетна и той може да си спечели големи неприятности. Второ, Дегустатов си имаше вече жена, която живееше в Архангелск със сина им Петка. Макар да нямаше развод, той им плащаше алименти — двадесет и пет процента от основната заплата, без другите прибавки. На края, не му е ясно как може той, директор на почивен дом, да се

покаже в града в обкръжението на личности, появили се неизвестно откъде. Но не биваше да изостави хората тук. Това също е опасно. Ще се наложи, докато се протака работата, да ги премести в почивния дом.

— Принцесо — каза княгиня Пустовойт, — нека претърсим всички без изключение, защото не бива да се оставя в неумели ръце такъв необикновен пръстен.

— Не, не — бързо отговори Дегустатов. — Време е да тръгваме. После ще го търсим.

— Ако се страхувате от дивия козел или от еднорогия — каза едно младо войниче със секира на дълга дръжка, — ние ще ви защитим.

— Не, няма да има див козел — рязко отговори Дегустатов. — Нямаме тук диви козли.

— Тогава сигурно са се навъдили много разбойници — рече старчето Ерьома.

— Милицията за какво е, нали за това. Слушайте ме внимателно, времената сега са се променили, имаше революция, за която вие нищо не знаете, не съществуват вече никакви титли и почетни звания. Затова трябва да ми се подчинявате във всичко. Ще тръгнете, където ви кажа, и ще останете там, където ви посоча. А после ще се оправим. Наричайте ме просто Иван Юревич.

— А сватбата? — хитро запита една от придворните, жена в най-хубавите години, черновежда и мургава, което издаваше шамаханския ѝ произход.

— Сватбата — когато ѝ дойде времето.

Дегустатов вървеше напред и когато светлината в пещерата пресекна, светна със запалката. След него крачеха двама войници със секири и той просто усещаше дъха им в тила си. Подир тях се чуваше шумоленето на роклята на принцесата, на нейните дами и прислужнички. Най-отзад пък вървяха войници, които носеха денкове и вързопи с покъщнина, и старецът Ерьома. В този ред стигнаха до скелетите.

— Това е извършил моят юнак — каза с гордост принцесата, още щом видя при слабата светлина на запалката гръбнака на изкопаемото жевотно. — Дори месото му е одрал.

— Не, принцесо — отговори ѝ старецът Ерьома. — Струва ми се, че драконът е умрял от скука или се е задушил от липса на въздух.

— А може да е и от старост — рече княгиня Пустовойт.

— Може да е и от старост — съгласи се старецът. — Макар че драконите живеят дълго.

— Не съм доволна! — каза принцесата. — Казвам ви, че това е работа на моя избраник, а вие ми прекословите. Това е неприятно и противно. Ако беше жив баща ми, щеше всички ви да избеси. Но все още не е късно. Приятелю мой, рицарю, отсеци им главите. Омръзнаха ми вече.

— Смилете се, принцесо — примолиха се придворните, коленичейки в нейните крака и на Дегустатов. — Не заповядайте да ни наказват, бъдете добра една дума да кажете.

— Без такива шегички — строго каза Дегустатов. — Никого няма да наказваме. Сега не е време за това. После ще се оправяме. А ако вие, Леночка, смятате, че това е тъкмо драконът, то аз мислех, че това е изкопаемо животно от типа на мамонта или крокодила. И мислех, че представлява интерес за науката. Но щом като е драконът от вашата компания, тогава нека го оставим така. Той не представлява интерес нито за нас, нито за науката.

— Правилно — каза принцесата. — Ти си ми умник.

— Горд принц — прошепна с уважение един от стражниците.

След няколко крачки се натъкнаха на човешките скелети. Пак спряха. Царедворецът Ерьома забеляза парченцето мед върху ребрата на един от скелетите и каза:

— Познах го по тази иконка. Спомняте ли си, принцесо, румънския витяз, който ви искаше ръката? Още тогава той казваше — живота си ще дам, но на принцесата нищо лошо няма да ѝ се случи.

— Не си спомням — отвърна равнодушно тя. — Не беше един, че да го помня. — И хвана Дегустатов подръка.

Дегустатов лекичко се поотдръпна, за да не би тя да напипа празната бутилка в джоба му и откраднатия пръстен.

— Не ви виждам много добре в тъмното — разправяше на Дегустатов принцесата, — но години наред виждах в сънищата си вашата героична външност.

— Благодаря — отвърна Дегустатов. — Излизайте внимателно, един по един, не избързвайте напред и без мое разрешение не се отделяйте.

И зажумял от яркото слънце, се дръпна малко встрани.

Навън, под открито небе, новите познати на Дегустатов не правеха толкова странно и възхитително впечатление, както под земята. Лицата им бяха бледи от продължителното стоене при изкуствена светлина, дрехите им бяха прашни, прогнили, имаха нужда от почистване и закръпване. По оръжието на стражниците се забелязваше ръжда и от нея на места по странните им мундири бяха останали петна. Пудрата и ружът на жените също правеха подтискащо впечатление. А принцесата пък изглеждаше съвсем дете, най-много осмокласница.

Дегустатов се вглеждаше в хората и му се искаше да извади от джоба скъпоценния пръстен и да провери, може би камъкът на него също да не е истински, макар че, откровено казано, Дегустатов нищо не разбираше от изумруди.

Избавените хора жумяха от слънцето, олюляваха се от чистия въздух, скриваха лице с ръцете си и макар че бързаше да ги заведе на безопасно място, Дегустатов ги съжали и не ги припираше. Иначе, току виж, се загубили из пътя и изиграли хубав номер на своя спасител.

— Вашият кафтан е много особен — каза принцесата и плахо докосна сакото на Дегустатов.

— Такъв е — отговори той.

От пещерата излезе последният стражник и сложи на земята сандъчето със зестрата на принцесата. Дегустатов го заглежда с любопитство. То беше обковано с шини от мед и беше заключено със солиден катинар.

— Дай да ти помогна — рече Дегустатов и направи крачка към сандъчето. Искеше да провери колко тежи.

— Господарю, вие ще се унижите — моментално каза княгиня Пустовойт. — С вашето положение можете да победите дракона или да извикате на смъртен бой друг юнак. Но съвсем не ви прилича да носите товар.

— Това е вярно, мили — потвърди принцесата. — На теб ти прилича да носиш меч, а не ковчеже.

А царедворецът Ерьома, който беше свикнал вече със светлината, изгледа спасителя с пронизателния си старчески поглед, въздъхна и каза на стражника:

— Никому не давай сандъка. Не е известно какъв народ живее тук.

„Виж го ти мръсника му, недоверчив“ — помисли си за стареца Дегустатов.

— Е, всички ли се събраха? — запита той. — Вървете след мен.

По склона слизаха бавно, сякаш сега прохождаха, а когато стигнаха до потока, спряха да се измият, да се постегнат. И тогава за малко не му се удаде да задигне ковчежето и дим да го няма. Над гората премина самолет. Пътнически, от Вологда. „Ли-12“. Най-обикновен. И още щом чува шума на моторите и видяха аеродинамичната форма на тялото му, всички хора от пещерата изведнъж се хвърлиха на тревата, в калта, и почнаха на глас да плачат и нареждат. Поради своята изостаналост сметнаха самолета за летящ дракон. Дегустатов се превиваше от смях, като ги гледаше, веше си с шапката да се разхлади и от всичко това уважението към него значително порасна.

Почивният дом, двуетажна сграда с колони, принадлежала някога на търговците Анучини, а след революцията достроена и разширена, красиво се издигаше на височинката, над реката. Някои от крилата и пристройките на сградата отчасти не се виждаха от растителността.

— Ах! — извика черновеждата придворна дама. — И това е вашият дворец?

Дегустатов не можа да разбере дали в тези думи е скрита ирония или възхищение и отвърна:

— Такъв е.

— Къде по-хубав е от този на нашия цар — каза черновеждата.

— Как се казвате? — попита я Дегустатов.

— Анфиса Магометовна — отговори придворната.

— Анфиска се казва тя — поправи я княгиня Пустовойт.

— Може и Анфиска — съгласи се придворната, сви рамена и тръгна да се разтъпче. От чистия въздух и от слънцето тя поруменя, страните ѝ придобиха забележима свежест, а в очите ѝ се появи блясък.

Дегустатов въздъхна, мислено я сравни с принцесата и поведе групата по-нататък, към пристройка № 2, която не се виждаше от люляковите храсти.

— Изтривайте си краката — каза Дегустатов на хората.

Хората старателно изтриваха крака в грапавата гумена изтривалка и всичко ги учудваше: стъклата на прозорците, големината на самите прозорци, боядисаният покрив, олукуът и дори съвсем обикновеният асфалт по алейките.

А когато се озоваха на скърцащата остъклена веранда, където се намираще билиардната маса и откъдето през отворената врата се виждаше коридорът и вратите за стаите от двете страни, принцесата отново се приближи до Дегустатов и каза:

— Ти, изглежда, си всевластен господар, спасителю наш.

— Аха — потвърди Дегустатов. — Почакайте тук. Ще ида да видя в кои стаи да ви настаня.

Анфиса прекара длан по зеленото сукно.

— А леглото не е покрито с балдахин — каза тя.

— Какъв балдахин? — обърна се Дегустатов.

Анфиса, ужасна шмекерка, тайна внучка на същата онази магьосница, която беше приспала всички, усмихната, с две трапчинки на бузите, посочи билиардната маса и добави:

— А къде държиш пухеника, господарю?

— Лъжете се — усмихна ѝ се Дегустатов, — това не е легло, а маса за игра на билиард. Търкаляме топчици по нея.

Той надзърна в една от стаите. В нея имаше четири непригответени още легла. „Тук ще настаня стражата — помисли си той. — В следващата — жените и княгините. За тях ще трябва да оставя още една стая. За старчето Ерьома и за петия войник — малката, по-далеч от принцесата. Остава една свободна стая. Добре ще е да я дам на Анфиса. Но кой знае, ами ако започнат разпавии. Те са от феодалния строй. А ковчежето и другия там багаж да ги сложат в килера, до тоалетната. Пък и не знам дали могат да ползват тоалетна — в пещерата не видях подобно нещо.“

Дегустатов се позабави в тоалетната. Фаянсовите плочки блестяха от лъчите на проникващото през матовото стъкло слънце. Можеше да зареже всичко, да повика директора на музея. И толкоз. Ще остане скъпоценният пръстен и съобщение в местния печат. Дегустатов извади пръстена от джоба си. Той беше масивен, на вид златен, а камъкът искреше със зелено сияние. Не, трябва да се провери какво има в ковчежето. Имаше и оправдание: щом го карат да се ожени за

принцесата, която беше целунал, тогава е нужно внимателно да се измъкне от създалото се положение.

Дегустатов размисляше, кроеше планове и несъзнателно въртеше пръстена на кутрето си. Пръстенът се завърташе трудно. Дегустатов дори се понасили, искаше да го извърти така, че пак да види искрящия камък. И още щом направи това, до него в тоалетната се появи вран кон. На коня му беше тясно. Опашката му опираше в стената и той виреше муцуната си нагоре, за да не блъсне Дегустатов.

— Само това липсваше — ядосано рече Дегустатов.

— Какво ще заповядаш, доблестни юнако? — запита конят с човешки глас. — Ако трябва да победим злия Кощей или пък за някакъв друг подвиг — аз съм готов. Нали ти си годеникът на моята скъпа принцеса?

— По-тихо, че ще чуят хората — рече Дегустатов.

— Нека чуят — отвърна конят. — Дори е по-добре, че ще чуят. Нека всички знаят, че аз, конят Вятърко, съм твой слуга. Нека треперят враговете ти.

Дегустатов погледна коня и мислено преброи враговете си. За врагове той броеше Корнелий Удалов от строителната организация, защото протакеше ремонта, бившата директорка на музея, която го критикува в градския вестник за културния живот в почивния дом, съседа си по квартира и още много други. За борба с тях по-необходимо беше мастило, отколкото говорещ кон.

— Моите врагове треперят от мен и без кон — дипломатично отговори Дегустатов. — Така че не се нуждаеш от услуги.

— Е, като не се нуждаеш, не се нуждаеш — рече конят. — Завърти пръстена около кутрето си и аз ще изчезна. А да ти донеса ли вълшебен меч?

— Да не си посмял — отвърна Дегустатов. — Току виж, си порязъл някого.

— Нещо не ми харесваш твърде, юнако — каза конят, като удряше копито по плочките на тоалетната. — Нещо не си в ред. Дано принцесата не се откаже да се омъжи за теб.

— Не я карам насила — каза Дегустатов и за да не се впусне в разсъждения конят, завъртя пръстена около пръста си и конят Вятърко изчезна, сякаш не е бил тук. Само въздухът намирисваше на конска пот. Дегустатов дори отиде до прозорчето и го отвори. А пръстена скри

във вътрешния джоб на сакото. Бутилката остави на прозорчето. Тя не му трябва вече. „А за коня трябва да си помисля как да го използвам. Но не сега, не сега. Сега трябва да прибера хората от верандата. Току виж, някой се отбие в почивния дом — тогава ще стане каквато ще стане тя!“

Дегустатов тръгна бързо към верандата.

— Живи и здрави ли сте? — бодро запита той.

— Живи сме — отвърнаха гостите.

— Защо, има ли някаква опасност? — попита княгиня Пустовойт.

— Да. Аз имам много врагове.

— А къде са слугите ти? — запита принцесата. — Къде е охраната?

— Освободил съм слугите, Леночка — учтиво отвърна Дегустатов.

— Невидими духове заменят една част, а друга част не са тук...

— Сигурно са в поход — каза един от стражниците.

— Точно така — потвърди Дегустатов.

— Засега ще се настаним в тази къща. Бъдете кротки и тихи, ясно ли е?

— Просто да се чудиш — каза княгиня Пустовойт. — Хем ни спасява, хем ни застрашава. Ние мислехме, че ще пируваме и ще се веселим. А той ни доведе в безлюдна къща.

— После ще ми бъдете благодарни — отговори Дегустатов.

— Гладни сме, Иван — обади се принцесата.

— Иван Юриевич — поправи я той. Принцесата се изчерви, засегна се.

— Какво красиво презиме — каза Анфиса.

На Дегустатов му стана приятно от тази похвала.

Княгиня Пустовойт забеляза, че двамата си размениха погледи, и грубо дръпна Анфиса за плитката. Тя изписка, а Дегустатов каза:

— Княгиньо, без такива старорежимни шегички. Анфиса може би ще ви даде десет точки аванс.

— Какво ще ми даде?

— Нищо няма да ѝ дам — каза Анфиса.

— Карайте така — насърчи я Дегустатов. — А сега, другари, влезте в стаите, настанете се, пък аз ще изтичам до склада да ви дам

чисто бельо, не ми се свиди. Мой дълг е да се погрижа за вас. За плащането не се тревожете, ще се оправим. Лампите се палят ето тук и тук, тази стая за охраната, тази за ръководството. Леночка засега ще бъде в стая с две легла. Ако няма какво да питате, ще ви оставя за няколко минути. Всичко трябва да върша сам, искам да ме разберете правилно.

— А къде се ходи повънка? — тихичко го попита старецът Еръома.

— По коридора, последната врата, вдясно.

Дегустатов си спомни как трополеше в тоалетната вълшебният кон и реши да не придружи стареца дотам. Нека сам се сеца кое за какво е. И изпита дори известно злорадство от това.

Преди да тръгне, Дегустатов щракна два-три пъти електрическия ключ. Показа им как се палят лампите. Очакваше отново да паднат в краката му. Но те не го сториха, сигурно защото крушките в коридора и в стаите бяха слаби, по петнадесет свещи.

Той намери чистачката леля Шура и домакинката Александра Евгениевна в дежурната стая. Пиеха чай от електрическия самовар.

— Къде бяхте, Иван Юриевич? — каза Александра Евгениевна, щом видя набитата, широка в раменете и в бедрата фигура на директора... — Района ли проверявахте? А ние се тревожехме, че чаят ще изстине.

— Нещо ново? — запитва Дегустатов.

— Нищо. Обаждаха се от строителната дирекция, питаха имаме ли нещо против, ако ни отпуснат етернитови плочи.

— Безразлично ми е дали ще е етернит, или слама — само покривът да не тече — каза Дегустатов. — Готвят ли се да идват някои от града?

— Не са се обаждали.

— Тогава ето какво: донеси ми дванадесет комплекта спално бельо и одеяла.

— Ама защо? Още няма никаква смяна.

— Има смяна. Пропуснала си, Александра Евгениевна.

— Но аз не съм мръднала никъде от сутринта, все съм си тук — обиди се домакинката и наведе брадичка към меките гънки на гушата си.

— Пристигна една група от киното — излъга Дегустатов. — С автобус. Портата беше отворена. Настаних ги във второто крило. Ще снимат исторически филм. Трисериен. За въстанието на Степан Разин.

— Леле! — възкликна чистачката Шура. — А Чурсина с тях ли е?

— Не ги познавам по физиономия — излъга пак Дегустатов. — Може и Чурсина да е.

— И Папанов ли е тук?

— Папанов не е — уверено отговори Дегустатов. — Донесете бельо. Неудобно е, хората чакат. Уморени са от пътуването. Чак от Москва идват. Плащането ще стане по банкова сметка. И ще ви моля да не безпокоите артистите. Да не се въвирате с въпроси и така нататък. Между тях има и чужденци.

— И чужденци ли?

— Да. Знаят руски език, но нашата действителност им е чужда. Донесете всичко необходимо във второто крило. Аз ще чакам там.

Дегустатов излезе от дежурната стая и вече отвън, като надзърна през прозореца, извика на леля Шура:

— Долей вода в самовара! Ще почерпим гостите с чай.

В отговор леля Шура закима с глава. Тя самата вече се беше сетила за това.

Леля Шура заедно с Александра Евгениевна домъкнаха цял куп чаршафи и калъфки за възглавници на верандата на второто крило и се канеха да идат да застелят леглата и едновременно с това да видят артистите, но Дегустатов вече беше завардил входа.

— Тук ги натрупайте — каза им той. — И никакво влизане вътре.

— То се знае, не ще и дума — съгласиха се жените, макар че им се искаше поне с крайчеца на околото си да надзърнат вътре.

Те заобиколиха крилото, макар доста да си удължаваха пътя, и отдалеч поглеждаха към затворените прозорци, зад които се виждаше раздвижване и ярки дрехи. И вече напълно се бяха отчаяли, че ще видят нещо, когато един от прозорците се отвори и черновеждата жена, която приличаше малко на артистката Бистрицка, погледна навън и облещи едни очи! Това беше Анфиса, на която чак сърцето й спря, щом видя дрехите на обслужващия персонал, трябва да си признаем, съвсем обикновени, без претенции, полите малко по-долу от коленете, а

косите — несплетени в плитка, ами на Александра Евгениевна вдигнати на кичур на тила, а на леля Шура доста късо подстригани.

— А-ба-ба-ба — само можа да каже актрисата и остана така с отворена уста.

— Вие, гражданко, в кои филми сте играли? — учтиво запитва леля Шура, поклонница на киноизкуството.

— А-ба-ба — каза Анфиса и се прекръсти с два пръста.

— Говори на чужд език — каза Александра Евгениевна. — Страшно уважавам хора, владеещи чужди езици.

Не можа да се завърже разговор. Зад гърба на Анфиса се показва строгият Дегустатов, закани им се с пръст и хлопна прозореца.

— Видя ли я? — каза леля Шура. — С кокошник^[2] и със старинен сарафан. Нали е съвместна постановка.

Двете продължиха нататък по алейката, коментирайки новината, а пък Анфиса вдигна полата си до коленете, разходи се из стаята, като показваше яките си красиви крака, и запитва Дегустатов:

— Ето така се обличат в твоето царство, нали?

— Дори още по-късо — призна Дегустатов. Искаше да покаже колко късо, но на вратата се показва княгиня Пустовойт, прецени обстановката и изрече:

— Господарю, в твоето царство може би всички жени ходят гологлави и безсрамно си заголват краката, но имай пред вид, че принцесата не бива да научи това. Така че нареди на твоите прислужнички да си удължат полите. И до сватбата не се навъртай около Анфиска.

Когато леля Шура и Александра Евгениевна се прибраха в дежурната стая, за да приготвят чая, завариха там гостенин. Нещо като гостенин, племенникът на леля Шура, пожарникарят Ерик. Седеше си до свирещия самовар и си четеше, подготвяше се за изпити в педагогическия институт.

— Какво те води към нас? — запитва леля Шура, след като поздрави. — Да не ти се е случило нещо?

— Няма нищо — каза Ерик. — Дошъл съм по служба. Да проверя противопожарния инвентар, преди да е започнал сезонът. В какво състояние са пожарогасителите, лопатите, куките, пожарните табла — дали всичко е подготвено.

— С директора няма да може да се срещнеш — каза Александра Евгениевна.

— Няма ли го?

— Не, тука си е. Но е обкръжен от московски красавици. Казват, че между тях била и Чурсина.

— Чурсина не е тук — каза леля Шура. — Но при нас е пристигнала една киногрупа, ще снимат исторически филм за Пугачов. Плащането ще стане по банкова сметка.

— Чудна работа — каза Ерик. — Възможно ли е да са минали през града и никой да не ги забележи?

— Ето че са минали — каза леля Шура.

— И дълго ли ще стоят?

— Докато завършат снимането.

— Ще ида да ги видя — каза Ерик и остави книгата си.

— Да не си посмял — извика леля Шура. — Дегустатов ще те убие на място. Нали го познаваш какъв е заядлив. Все мърмори.

— Ще ида — каза Ерик. — Нищо не може да ми направи. Трябва да проверя пожарогасителите.

По пътя за второто крило Ерик провери червеното противопожарно табло до волейболната площадка. Пожарогасителите бяха свалени от него, но една лопата беше останала. Поради това, че трябваше да направи кръг, Ерик се приближи към дома не откъм верандата, а от задната страна, където бяха умивалниците и тоалетната. Оттам се чуваха гласове, спорове. И толкова високо разговаряха, че Ерик можа без усилия да подслуша.

— Слушай, болярино — каза нечий млад глас. Това беше стражникът, но Ерик, разбира се, не можеше да знае това. — Виждал ли си ти такова царство, където две безсрамници са се затопили и се разхождат и повече никого? Нито хора, нито коне. А на нашия спасител калпакът му продънен в средата. Може той изобщо да не е царският син Иван, ами Иван-глупака?

— За такива приказки езика ти ще отрежат — отвърна назидателно старческият глас. — Страх ме е само, че тук няма глупаци. Виж какви свещи има!

— Забелязах. Висят от тавана, а восък не капе.

— Това казвам и аз. Леглата с железни крака. И покривът с желязо покрит. В устата си има златен зъб. Дано не сме попаднали в

плен на нечиста сила. Аз съм вече стар, скоро ще умра. Жал ми е за вас, младите. Животът е пред вас.

— Господ да ни е на помощ — уплаши се младият. — Кажи ми, дядо Еръома, срещал ли си в старите книги нещичко за такъв род магия?

— Срещал съм — отвърна старецът. — Дяволът с желязна колесница унищожил всичко живо. Може вече и своите да е избил, нали виждаш, в дворците му е пусто.

А сега се е заловил с нас. Аз съм дал клетва на стария цар за цял живот: да опазя дъщеря му от всички злини. В онази съдбоносна минута успях да ѝ сложа на пръста скъпоценен пръстен. Завъртиш ли го — веднага идва на помощ конят Вятърко и отнася Альонушка, където трябва. Но къде е пръстенът? Загуби се. Дали Иван не го е скрил? Но ако това е вярно — кой му е подшушнал? Враг на човешкия род...

Гласовете се чуваха вече по-слабо, сякаш разговарящите се бяха обърнали с гръб към прозореца.

„Репетират — помисли си Ерик. — И колко естествено излиза при тях.“ Отново дочу младежкия глас:

— Иван каза, че тук е нужникът. Нали така каза?

— Така. И ни е излъгал, разбира се. Тук стените са облечени с бял камък, сякаш е дворец. И някаква чаша от бял камък. И тече кристално чиста вода. Види се, е искал да замърсим това чисто място, та после да ни накаже със смърт.

— Колко си мъдър ти, дядо Еръома — обади се младежкия глас. — Я да идем на двора. Да измамим злодея.

Издрънча куката на задната врата и двама души излязоха от дома. Пръв вървеше, изправен все още, старец с хлътнали страни, с побелели кичури коса до раменете и с брада като на Лев Толстой. На главата си старецът носеше висока шапка-кубанка, а ръкавите на дългия и широк плащ бяха цепнати отпред. При всяка крачка изпод плаща се виждаха извитите нагоре носове на остри червени ботуши. Вторият човек, млад, беше облечен като стареца. Само шапката му бе плоска като тиганица, модерна, наметалото по-късо и вталено, ръкавите обикновени, брадичката заострена, къса и със засукани нагоре мустаци. Младият мъкнеше подире си секира с дълга дръжка.

И неочаквано Ерик си спомни учебника по история. Дрехите им бяха староруски, от епоха преди Петър Първи, ако не и по-ранна. И в дрехите имаше нещо странно — неподправеност, сякаш не бяха излезли от работилница за театрални костюми, а бяха ушити за всекидневно носене.

Актьорите тръгнаха към храстите, зад които стоеше Ерик, и той нямаше време къде да се скрие.

„Какво правите тук, младежо? — ей сега ще попита старецът, може би народен артист на републиката. — Подслушвате под прозореца на тоалетната нашия шеговит разговор ли?“ В смущението си Ерик сложи на главата си каската — трябваше да я сложи. Работата е там, че беше дошъл в почивния дом с пуловер и джинси. Само взе каската. И то случайно. Каската беше стара, лъскава, с гребен отгоре. Изхвърлена сега от униформата на пожарникарите. Беше я намерил заранта на тавана на пожарната команда, където го изпрати началникът да види дали там няма да се намери парче от маркуч. Каската му хареса, досвидя му да я остави на тавана, а да я носи, когато излизат с колите, не може — всички носят армейски, зелени.

И Ерик реши да я прибере у дома си, но не успя. И затова сега се разхождаше из почивния дом, размахвайки каската като кошничка за гъби. А сега, срещайки „артистите от киното“, несъзнателно я сложи на главата си за да убеди и себе си, че е тук не просто така, а по поръчение на ръководството. И в този си вид — с медна каска, сив пуловер и джинси — излезе иззад храстите.

От изненада, а и от блясъка на каската старецът се свлече, краката му се подкосиха, но вторият не се обърка, замахна със секирата, ала тя се уплете с дългата си дръжка в люляковия храст и младият момък започна да я дърпа, за да я измъкне, но в крайна сметка се оказа обезоръжен.

— Извинете — каза Ерик. — Аз сигурно ви изплаших. Извинете.

— Не си ни изплашил — отговори старецът, посъвзел се. Той се държеше с достойнство и когато уплахата от първия момент мина, отново придоби осанката на народен артист.

Младежът издърпа най-сетне секирата от храста и я опря до крака си. Помълчаха известно време. После Ерик запита, за да поднови разговора:

— Какво снимате тук?

— Как?

— Какъв филм снимате?

Старецът и младият се спогледаха и не отговориха.

— Вие да не си помислихте нещо — каза Ерик. — Дошъл съм тук по служба. За проверка. Преглеждам инвентара, съоръженията, пожарогасителите. Няма как — служба. — И Ерик се усмихна малко подмилкващо се. Разговорът се получи много неприятен.

— Ясно — каза старецът. — Значи, ти не си тукашен?

— Не, от града съм — каза Ерик. — Тук работи леля ми. Шура, чистачката. Може би сте я видели?

— Говориш неразбрано — рече старецът. — А на царския син Иван какъв се падаш?

— На кого? — запита Ерик.

— На царския син Иван, който целуна принцесата и ни доведе тук? Главния в тези места. Иван Юриевич.

— Имате пред вид Дегустатов — разбрал най-сетне шегата, се разсмя Ерик. — Някакъв не му се падам. Аз съм от съвсем друга, независима организация.

— Тогава защо се разхождаш из неговите владения? — подозрително запита старецът.

— Аз имам право. Пожарникар съм.

— Тъй — рече старецът. — Виждам, че не се боиш от страшната сила и власт на Иван Юриевич.

— Не се боя — призна си Ерик и съвсем се развесели. — Много добре излиза. Сякаш не играете роли, а като истинско. И дрехите, кафтаните са прекрасни. И брадвичката. Като истинска.

— Какво? — обиди се младият. — Като истинска ли? Ей сега, като те цапна с нея истински, тогава ще разбереш как се хули славното бойно оръжие.

— Ех, ще ме скъсате от смях — едва можа да изговори Ерик. — Казаха ми, че снимате исторически филм. Но сега разбирам, че е комедия. Ще ме вземете ли при вас?

— Какво, да не би да си нямаш господар?

— Господар си имам — поддържайки играта, каза Ерик. — Той си има двайсет такива рицари като мен. Всички с бойни шлемове, със секири в ръце, наричат ги пожарникари, не се боим ние от нищо, видели и патили сме.

— Славна дружина — любезно каза дядо Ерьома.
— То се знае. На първо място сме в областта по пожарогасене.
— А как се казва твоят господар? — запита старецът Ерьома, сякаш се надяваше да срещне стар свой познат.
— Брандмайстер — изхитрува Ерик.
— Немец ли е?
— Думата е немска. А той е молдавец.
— Ами да — каза Ерьома. — Чувал съм за него. Достоен човек.
Младият стражник го погледна с уважение. Много знаеше старецът Ерьома.
— Ами Иван Юриевич не закача ли твоя господар? — зададе следващия си въпрос старецът, — не го ли безпокои с магьосническата си сила?
— Ех, че го каза — рече Ерик. И поясни: — Дори и да беше посмял, веднага ще се справят с него. Случи ли се нещо — ние веднага в съвета. Ще му отнемат почивното царство, ще го пратят да работи като теляк. Такъв вариант харесва ли ви?
— Не знам — сериозно отвърна старецът. — Не знам. Може да е за добро, а може и за зло. Нашата принцеса е годена за него. И ако той я изостави — срам и позор ще е. Но и като се ожени, добро не чакам.
— А кой играе принцесата? — запита Ерик. — Вятърничава ли е?
— Не бива да се говори така за принцесата, момче — отвърна старецът. — Тук всички ваши са вятърничави, полите им над коленете.
— А може ли да видя принцесата? — запита Ерик. — Или да почакам, докато започне киноснимането?
— Ние не сме неверници, които крият лицата на девойките. Гледай.
Като вървяха по ланшната шума и младите стръкчета на покаралата трева, старецът заведе Ерик до един прозорец, чието перденце беше спуснато, и почука по стъклото с кокалчето на пръста си.
Перденцето се отмести встрани и зад стъклото се показа неясно моминско лице.
— Отвори — каза старецът. — Трябва да ти кажа нещо.
Прозорецът се разтвори. В него девойката изглеждаше като старинен портрет в простишка рамка, от която неизказаната ѝ красота

печелеше тройно.

Тя държеше в ръка огледало с дълга дръжка и по всичко личеше, че току-що бе разресвала дългите си златисти коси, не беше успяла дори да ги оплете в плитка и сега ги придържаше да не се разпилеят. Обкръжените от черни мигли очи горяха със зелен пламък и в тях се четеше въпрос — кой и защо ме безпокои мен, такава прекрасна? Кой е този непознат рицар със златен шлем?

Редно беше Ерик да се представи, да каже кой е, защо е толкова смел. Да каже, че цени киноизкуството и особено много обича филми с участието на същата тази кинозвезда, за която другите артисти се шегуват, че се била целувала с директора на почивния дом Дегустатов, наречен господар.

Но Ерик не можеше да си спомни нито един филм с участието на тази изумителна красавица. Но дори да беше гледал петнадесет филма с нейно участие, пак не би посмял да отвори уста. Ерик се влюби. От пръв поглед. За цял живот. И това чувство пролича от очите му и от странното пребледняване на лицето.

Царедворецът Ерьома, който наблюдаваше тази сцена и беше доволен от нейния край, защото той беше опитен хитрец, надживял три държави и много други придворни, каза:

— В сърцето ли те улучиха, момче?

Ерих кимна и преглътна слюнката си. Езикът му беше пресъхнал.

— Добре — каза старецът Ерьома. — И ето тази хубавица ще омъжим за Иван Юриевич.

Старецът очакваше изблик на негодувание, че ще започнат междуособици, които бяха добре дошли за него, но в отговор Ерик, сметнал тези думи за лоша шега, рязко се обърна и се дръпна настрана, защото разбра колко е голяма пропастта между него, обикновен пожарникар в град Велики Гусяр, и московската кинозвезда, на която се обаждат по телефона известните поети Евтушенко и Ошанин, за да ѝ прочетат новите, написани за нея стихове и поеми. Между бъдещия задочник в педагогическия институт и тази красавица, редовно участваща на международния кинофестивал в Кан. А за Дегустатов Ерик дори не се сети.

Но Дегустатов, чул гласове, се втурна в стаята, дръпна от прозореца принцесата, която гледаше със симпатия стройния младеж с

шлем, и ядосано извика:

— Ти какво правиш тук?

Чул гласа на директора, Ерик се обърна и с отпаднал глас каза:

— Проверявам противопожарните съоръжения. Трябва да съставя акт.

Блъсната от Дегустатов, принцесата заплака, не толкова от болка, колкото от обида, защото освен баща ѝ царя никой не смееше с пръст да докосне царската особа. За да не накърни гордостта си, старецът Ерьома каза:

— Не бива да постъпваш така, Иван Юриевич.

— Омръзнахте ми — изтърва се Дегустатов. — Ще ви предам в музея и край на всичко.

— Къде, къде? — заплашително запита старецът, все още недоволен от тона и постъпките на своя спасител.

— Не е важно — въздъхна Дегустатов, разбирайки, че нищо не може да им се обясни. Трябва да форсира работата с ковчежето и после да се отърве от цялата тази подозрителна компания.

— Господарю — докосвайки го по рамото, каза появилата се зад гърба на Дегустатов Анфиса. — Вие сте уморен. Вие сте тъжен. Да се махнем оттук.

— Аха — каза Дегустатов и видя леля Шура и Александра Евгениевна да бързат иззад храстите.

Леля Шура носеше врящия самовар, а Александра Евгениевна картонена кутия, в която имаше чашки, чинийки, пакетчета с вафли, захар на бучки, чаени лъжички и бонбони със сметанов пълнеж.

Те вървяха, широко усмихнати, и с целия си вид искаха да подчертаят гостоприемната си радост по повод пристигането на толкова скъпи гости.

— Ей сега ще пийнем чаец — с гальовен глас каза Александра Евгениевна.

— Подай ми го — каза Дегустатов, протягайки през прозореца ръце, за да поеме самовара.

— Не се безпокойте, Иван Юриевич — каза Александра Евгениевна, а леля Шура дори направи крачка назад, за да не даде самовара.

— Дай да ти помогна, лельо — каза Ерик, взе от ръцете ѝ самовара и без да слуша по-нататъшните разговори, се качи на

верандата.

Александра Евгениевна извади от картонената кутия бяла покривка и умело застла с нея билиардната маса.

— Ей сега ще си попием чаец, ще постошим старите си кости — каза старецът Ерьома, като се изкачи на верандата след Ерик. — Колко години вече трошица не съм слагал в уста.

От коридора излезе, вече с кокошник на главата, принцеса Лсночка, съпроводена от княгиня Пустовойт. След тях се заточиха стражниците и слугите. Наобиколили билиардната маса, те гледаха жадно как леля Шура и Александра Евгениевна нареждат чашките и разопаковат пакетчетата с вафли. Старецът Ерьома взе дори една от обвивките, помачка я в ръцете си и каза за сведение на другите:

— Виждал съм такова нещо. Нарича се пергамент, докарват го от далечни страни. На него пишат книги.

Ерик не помагаше на жените. Стоеше с каската на глава, вторачил очи в принцесата. Тя се смущаваше и отместваше поглед.

— Огладняхте ли? — попита я леля Шура. — Толкова сте младичка, а вече сте поели скитнически живот.

— Езичниците водят скитнически живот — строго каза старецът Ерьома. — А ние вярваме в бога. Ние водим заседнал живот.

— Няма бог — каза Ерик.

— Ама ние къде сме попаднали? — ядосано рече княгиня Пустовойт. — По-добре отново в пещерата.

— Ще изкараме, ще изкараме някак си — подкрепи я младият стражник. — Както сме живели, така ще изкараме и сега. Ще чакаме друг юнак. Истински.

— А може да не са останали вече истински? — запита старецът Ерьома и погледна към Ерик с надежда. Старецът страдаше от лумбаго и беше съгласен на каквато и да е интрига, само и само да не се връща при влагата.

Ерик слушаше този поразителен разговор, толкова невероятен за устата на московски артисти, и в него се надигаха съмнения. А да не говорим за леля Шура и Александра Евгениевна. Те стояха като вцепенени до масата, забравили, че трябва да наливат чая, и само мигаха на парцали.

Принцесата изслуша мнението на придворните и заплака.

— Не мога да се върна там — нареждаше тя. — Нима не ви е ясно? Сгодена съм. За Иван съм сгодена. И за мене няма връщане. Да не би да съм някоя уличница? Баща ми ще ме прокълне на оня свят.

Принцесата захлупи лице в кърпичката си. А Ерик размишляваше, че нито автобус, нито кинокамера, нито прожектори — нищо подобно не беше видял. Пък и кажете ми, колко време може да се ходи облечен в театрални костюми, без да ги сваляш?

— Остава ми само едно — продължаваше през сълзи принцесата, — да намеря по-стръмен бряг и от него да се хвърля в реката. А вие правете каквото искате. Свободни сте. Давам на всички ви свобода.

— Толкова е младичка, а как се съсипва — рече леля Шура, добра и състрадателна жена. — Сигурно им се е случила някаква неприятност на нашите мили другари.

— Ти чу ли, Шура, Иван Юриевич е обещал да се ожени за нея и я излъгал — каза Александра Евгениевна.

— Как е могъл? — възмути се леля Шура. — Че той си има жена, не са разведени, тя живее в Архангелск.

— Какво? — извика старецът Ерьома. — Жена ли, казваш?

— Чакайте, а той къде е? — запита Ерик, който не беше се оправил още с чувствата си, но гореше от желание най-напред да помогне на прекрасната девойка, а после с чувствата.

— Да, къде е той? — запита княгиня Пустовойт.

— Къде е той? — изкрещя старецът Ерьома. — Къде е този мошеник? Целува се с нея, а е женен!

Като се сблъскаха при тясната врата, всички се спуснаха обратно в дома. И останаха като гръмнати. Пред разтворената врата на стаята, където се пазеше сандъкът със зестрата на принцесата, лежеше завързан стражникът със запушена уста. Той бясно въртеше очи и се гърчеше като червей.

Стаята беше празна. Нито сандъкът, нито Дегустатов.

— Може би все отне е някъде тук? — попита леля Шура, която беше разбрала, че са ограбили гостите, и се безпокоеше за репутацията на почивния дом.

— Дегустатов! — извика Ерик.

В отговор по асфалтираната алея под прозореца изтрополиха копита, искрите изпод тях излетяха до върховете на боровете и един

черен кон, размахал дълга опашка, препусна отведнъж към тъмнеещата гора. Дегустатов беше яхнал коня и стискаше подръка тежкото ковчеже, а зад него, обгърнала със загладените си ръце корема му, седеше Анфиса.

— Сдушили са се — каза стражникът.

— Дръжте крадеца! — извика княгиня Пустовойт, но мъдрият Ерьома тъжно отвърна:

— Не можеш ги стигна. Та това е Вятърко. Конят Вятърко. Нали е вълшебен. Никое животно на този свят не може го стигна.

— Значи, Иван е откраднал пръстена ми? — запита принцесата.

— Само той, никой друг. Конят Вятърко се подчинява само на притежателя на пръстена.

— Значи, той ме е обрал още докато спях, преди да ме целуне? — настояваше принцесата.

— Така е, Елена, така е — потвърди старецът. И тогава търпението на Ерик се изчерпи. Той застана на вратата и високо каза:

— Вие не сте никаква киногрупа. Разказвайте кои сте вие в същност и как се намерихте тук. И тогава ще вземем мерки.

— Така му се пада — каза Александра Евгениевна. — Отдавна мястото му е в затвора.

— Ние съвсем не се представяме за някакви си — отвърна старецът Ерьома. Не сме като вашия приятел Иван Юриевич.

— Не ни е приятел той — поправи го Ерик. — Но моля ви, на въпроса.

Ерик стана сериозен и съсредоточен като на пожар. Сякаш пред него се издигат пламъци, има опасност за живота, в ръцете му е стълбата и той трябва да я опре на многоетажното здание и да се изкачи нагоре, да спасява жени, старци и деца.

— Ами ето какво — каза старецът, преценил сериозния вид на момчето със златния шлем. — Ние сме родом от тридесетото царство, тридесетото господарство. Случи се така, че на рождения ден на принцеса Елена лошата магьосница, при това сродница на Анфиса, не получила покана. И тя се заклела да премахне нашата принцеса. Но друга една магьосница, близка на нашия цар, царство му небесно, ѝ предсказала следното: „Елена Прекрасна няма да умре при навършване на пълнолетие, а ще заспи дълбок сън и ще бъде спасена от един

рицар, който ще я обикне за цял живот, ще я целуне в стъкления ковчег и ще я събуди. Нея и всички придворни.“

— Спящата принцеса! — възкликна Александра Евгениевна.

— Същата — потвърди старецът Ерьома. — А ти откъде знаеш?

— Ами всичко това, което се е случило с вас, се е запазило в художествената литература.

— А също и в устното творчество — добави Ерик, като не отместваше поглед от спящата принцеса. „Лена — беззвучно шепнеха устните му. — Леночка.“ А принцесата, макар моментът да не беше подходящ, отвърна на погледа и наведе очи.

— За вас са написани много приказки — продължи Александра Евгениевна. — Заснет е филм. И дори мултипликационен, чуждестранен вариант. С джуджета.

— Не познаваме такива — рече старецът. — И така, заспахме ние, както беше заповядано в деня на пълнолетието на Леночка. Какво е ставало после — не помним. Пазеше ни драконът, за да не би някой чужд човек да се възползва от нашето безпомощно състояние. А после, види се, входът на пещерата е обрасъл, пътят за нея е изчезнал и драконът е умрял. Точно така и стана — събудихме се от присъствието на чужд човек в пещерата. Гледаме — непознат витяз със странни дрехи целува по устните нашата принцеса. Край, значи, на нашето затворничество и ще има сватба.

— Ами да — каза Александра Евгениевна, — като сега помня. После отпразнуват сватбата и край на приказката.

— Но това не е приказка — отвърна принцесата, смръщила носле. — Аз наистина през всичките тези години бях в кристален ковчег. Върху пухеник.

— И ние повярвахме, тръгнахме подир вашия Иван Юриевич. Той ни доведе тук, а какво стана после, вие знаете.

— А на нас той каза, че сте артисти.

— Какви, какви?

— Артисти.

— Не познаваме такива. Сбъркал е той.

— Маскирани — подсети ги Ерик. — Така ли се наричаха по-рано? Комедианти.

— Ами че за такова... за такова — старецът не можеше да намери думи и плю на пода от негодувание.

— Аз съм от чисто благородническо потекло — ядосано тупна с крачето си принцесата и погледна Ерик.

— За нас това няма значение — каза леля Шура, която досега мълчеше. — За нас е важно човекът да е добър, а не мошеник.

— Случва се и това — отвърна старецът Ерьома. — Но все пак е принцеса.

— Принцеса — въздъхна Александра Евгениевна. — Хората летят на Луната, спасяват реките от вредната химия, гледат телевизор и изведнъж, на ти тебе — принцеса...

— Добре, после ще се оправяме — каза Ерик. — Трябва да се помогне.

— Не — обади се старецът Ерьома. — С нищо не може да се помогне. Вятърко не ще догониш. Те сега са пристигнали вече в друго царство.

— До друго царство не се стига лесно — отговори Ерик усмихнат. — Пък и с кон той не може да мине през граница.

— Стража ли пази? — запита с надежда Ерьома.

— Граничари — отговори Ерик. — Да идем да позвъним в града.

— Ще звъни с камбаните — обясни старецът на другите. — Народа ще вдигне.

— Не — възрази Ерик. — Ще позвъня на началника си. Може би ще измислим нещо. Аз имам една идея.

— На Брандмайстер ли? На немеца? — запита старецът Ерьома. Добра памет имаше той.

— Точно на него.

— А защо на него? — учуди се леля Шура. — В милицията трябва да позвъниш.

— В милицията няма да ми повярват. Да не би да им разкажа по телефона приказката за спящата принцеса? Другари, да им кажа, в приказката възникнаха някои усложнения, така ли?

— Ами на началника си?

— На него знам какво да му кажа.

Ерик остави във второто крило принцесата разплакана, нареди на стражниците никого да не пускат, ако някой се опита — да удрят със секирите. Прикрепи към тях в помощ и Александра Евгениевна. Й забърза към главния корпус. Подир него тръгнаха леля Шура и старецът Ерьома.

Свечеряваше се. Небето стана гъстосиньо, сенките придобиха златиста отсянка, а въздухът беше удивително прозрачен, от много километри се чуваха свирките на далечните влакове.

— Знам за къде е препуснал — каза Ерик. — Към жп гарата в Далний брод.

— Твърде е възможно — потвърди леля Шура.

— Но не се знае кога ще има влак — продължи Ерик. — Не всеки влак спира в Далний брод. Картата му е бита.

— А може пък да е препуснал към летището?

— Самолетът за Вологда излетя сутринта. Видях го. А днес от Архангелск самолет няма.

Старецът Ерьома не се намесваше в този бърз разговор, а железния път си представяше като изгладен, лъскав, с дълбоки колен и за него той бе признак за огромното богатство и силата на тези хора. Енергичността на момчето с шлема му харесваше, вдъхваше му надежда. Надеждата му беше и в Брандмайстър. Опозоряването, оскърбяването на царския род, макар и измрял преди много стотици години, беше по-лошо от потеря.

В стаята за дежурните имаше черен чешки телефон. Ерик вдигна слушалката, каза: „Града, ако обичате“, а Ерьома приседна на дивана. На стената бяха окачени листове с букви. Но в почетния кът нямаше икони. Вместо тях беше закрепена с кабари картинка: „Мийте си ръцете преди ядене.“ На нея беше изрисувана страшна муха — досега старецът не беше виждал толкова големи. Той зажумя.

— Градът ли е? — запита Ерик. — Дайте ми нула едно. Нула едно, казвам.

Загубил навик да върви, старецът се беше изморил, протегна краката си с червените ботушки, разпростря по гърдите бялата си брада и задряма. А през това време Ерик се свърза с пожарната команда и каза на дежурния:

— Аз съм, Ерик Тимашин. Позна ли ме? Докладвам, има пожар в почивния дом на осми километър. Една кола ще бъде достатъчно. Изпрати от малките. Тя развива по-голяма скорост.

— Ще си изпатиш от началника ти — каза леля Шура.

— Нищо, ще се оправим. Те ще ме разберат. При нас в пожарната команда хуманността е преди всичко, а за бензина ще ми удържат от заплатата. След десет минути са тук.

Старецът се размърда на дивана, примигна няколко пъти и запита:

— Княз Брандмайстер ще дойде ли при нас?

— Не — отвърна Ерик. — Ще дойдат неговите славни отрядници. Да идем при другите да ги предупредим. Иначе, току виж, се уплашили, нали не са свикнали.

При второто крило завариха суматоха, хората тичаха нагоре-надолу. Княгиня Пустовойт се затича към тях, като размахваше ръкавите на сарафана си и нареждаше:

— Принцесата сложи край на живота си! Не можа да понесе позора!

— Че какъв позор има тук? — извика Ерик.

Каската на главата му стана тежка, а в краката си почувствува слабост.

— Не се тревожете, другари — обади се от прозорче то Александра Евгениевна. — Дадох ѝ да пийне валерия нови капки. Леночка само ни заплаши, че ще се обеси, свали си коланчето, изтича в стаята си, но не знаеше за какво да го върже.

— Все едно, ще се обеса. Или ще се удавя — заяви принцесата, измъквайки разрешената си глава изпод ръцете на Александра Евгениевна. — По-добре да умра, отколкото да се опозоря. Сега ще намажат портата с катран. — И в този момент тя видя огорченото лице на Ерик и добави, като го гледаше втренчено: — Защото аз съм опозорена, на никого не съм нужна.

— Не е вярно, на всички ни сте нужна! — извика Ерик, имайки пред вид лично себе си, и принцесата правилно го разбра, а Александра Евгениевна, замислена за бъдещето, каза:

— Страшно разглезено момиче. В училище ще се измъчат с нея.

Ерик не беше съгласен с нейното мнение, но си премълча.

— След малко тук ще пристигне дружината на княз Брандмайстер — съобщи старецът Ерьома с твърд глас. После се обърна към Ерик и попита: — А ще вземеш ли и нашите стрелци?

— Не, ще се оправим сами — отвърна Ерик. — Ако вие искате, можете да дойдете с нас.

— Следете за охраната! — строго нареди старецът на стрелците. — А ще има ли карета?

— Карета ще има — рече Ерик — червена на цвят, Искам да ви предупредя, другари, че колата може да ви се стори...

В същия момент по гората проехтя страшен вой на сирена и като свиреше при завоите и скърцаше със спирачките, на територията на почивния дом нахълта червена пожарна кола със стълба отгоре на каросерията, с осем пожарникари със зелени каски и брезентови дрехи.

Нервите на хората от древността не издържаха. Стрелците се захлупиха на земята, старецът стисна очи и хукна към люляковите храсти, принцесата обви с тънките си ръчички обемистата талия на Александра Евгениевна и изпадна в истеричен припадък.

Колата спря. Пожарникарите скочиха на земята и се приготвиха да размотават маркуча, сержантът като куршум изскочи от кабината и позна своя подчинен по бляскащата каска.

— Какво има? — настоятелно запита той. — Къде е огнището на пожара?

— Здравейте, Синицин — каза Ерик с решително спокойствие. — Вие вярвате ли ми?

— Вярвам ви — също така решително отвърна сержантът, защото и двамата бяха при изпълнение на службените си задължения.

— Бензина ще платя, а за лъжливото повикване ще си понеса заслуженото наказание — каза Ерик. — Ето виждате тук тези хора. Те случайно са попаднали в дома, не по свое желание. И са станали жертва на злостна измама. Директорът на почивния дом Дегустатов ги е обрал. И избяга с кон заедно със своята съучастница, като отнесе скъпоценности от историческо значение.

— Познавам Дегустатов — каза сержантът. — Срещал съм го в градския съвет. Нарушава противопожарните наредби.

— Същият — потвърди Ерик. — Трябва да се настигне Дегустатов и да се вземат откраднатите вещи.

— Зестрата ми — хлипайки, каза принцесата.

— Охо! — възкликнаха пожарникарите, забелязали тази приказна красота.

— Да, зестрата на тази девойка — каза Ерик.

— Ще помогнем — в един глас казаха пожарникарите и без да дочакат какво ще каже сержантът, скочиха обратно в червената кола.

Сержантът все още се двоумеше.

— Помогни ни, княже Брандмайстер — примоли се старецът Ерьома.

— Помогнете, добри витязино — каза принцесата. И обръщайки се към придворните, добави: — На колене! В нозете на нашия благодетел!

— Ама какво правите, какво правите, другари — извика сержантът. — Наш дълг е да помагаме на хората, ние не отказваме да...

После с енергичен глас даде команда:

— По местата си! Пали мотора!... В коя посока избяга злосторникът?

— Към гара Далний брод — отговори Ерик. — Няма къде другаде.

Стареца Ерьома настаниха в кабината. Ерик скочи на стъпалото — и пожарната кола подкара със страшен рев. А принцесата, загледана подир колата, каза на Александра Евгениевна, с която вече беше свикнала:

— А шлемът на Ерик е най-красив.

— Млада си ти още — отвърна Александра Евгениевна. — Предстои ти да се учиш.

— Аз съм вече пълнолетна — възрази „принцесата“. — А ние принцесите няма какво да учим. Ние и без друго всичко знаем.

... Конят Вятърко вече половин час с приказна бързина препускаше по почти безлюдния горски път, като чаткаше с копита, изпод които от асфалта изскачаха искри. Ръката на Дегустатов изтръпна и се наложи да премести ковчежето от другата страна. Клоните на дърветата го шихаха по лицето и от липса на навик краката му изскачаха от стремената, а конят се сърдеше и извърнал глава, мърмореше:

— Като не умееш да яздиш, да не се беше качвал. Ще ми съсипеш гърба.

— Мълчи, говедо — отговаряше му Анфиса, която се притискаше към гърба на Дегустатов, обгърнала с ръце кръглия му гладък корем. — Животното трябва да се подчинява на заповедите.

— Всяко нещо има край — мърмореше конят и далакът му хълцукаше. — Скоро търпението ми ще свърши.

На края Дегустатов разбра, че няма повече сили да язди коня и да държи ковчежето.

— Тпру — каза той, видял една полянка и купа сено. — Почивка.

Скочи трмаво от коня на тревата, направи две неуверени крачки, без да оставя скъпоценното сандъче, и се строполи край купата. Анфиса също слезе и се изтегна до него. Конят Вятърко мълчаливо прибра с бърните си снопче сено и го захрупа.

От време на време раздвижваше копринено мекия си гръб и размахваше опашка, за да прогони комарите.

— Ама че работа — каза той. — Да те е срам да гледаш хората в очите.

— Един път да стигнем до гарата — каза най-сетне Дегустатов. — Там ще се качим на влака. И ще ни видят гърба.

— В друго царство ли ще идем? — запита Анфиса.

— В друго царство не може. Нямаме виза. В Москва ще се настаним. Там живее един мой братовчед. Дяволите да го вземат, този сандък много тежи, иде ми да го захвърля.

— Само така говориш, няма да го хвърлиш — рече Анфиса, която беше практична жена и вече беше изпратила в гроба двама мъже, но Дегустатов, разбира се, не знаеше това. — Сега това ще е зестрата ми. Макар че аз съм хубава и без зестра.

— Ще видим — каза Дегустатов. — Да бяхме го отворили и да пръснем имането по джобовете.

— Не може да се отвори — обясни Анфиса. — Ключът е у княгиня Пустовойт, тя го държи. Нямаше време да го взема.

— Ама че се забърках и аз — рече Дегустатов. — Но, да си признаем, положението беше безизходно. Беше безсмислено да се ожения за нея. Така или иначе щях да бъда подведен под съд за морално разложение. Но както и да е, време е да сменя професията си. Каж ми, Анфиса, какви перспективи може да има един директор на провинциален почивен дом?

— Никакви — изказа съгласието си Анфиса, която по-рано не беше и чувала нито за почивен дом, нито за перспективи. — Да препускаме нататък. Че, току виж, ни преследват.

Дегустатов го мързеше да стане.

— Какво ти преследване? С какво ще ни настигнат?

— Мене никой не може ме настигна — обади се със сдържана гордост конят Вятърко. — Аз съм по-бърз от вятъра. — Врътна едрата си красива глава и добави: — Разбира се, ако конникът е подходящ, а не дръвник като тебе.

— Я да не обиждаш Ваня — намеси се Анфиса. — Нас двамата вече нищо не може да ни раздели. Нали така, Ваня?

— Така е — каза Дегустатов и погали Анфиса по гърба. — Ние с теб такива неща ще развъртим — акъла им ще вземем. Ще купим къща в Переделкино, ще даваме стаи под наем...

— Чуваш ли — каза Анфиса на коня. — А с теб ще докарваме с бъчва вода.

— В цирка ще го дадем, много пари ще вземем.

Някъде далеч се чу вой на сирена.

— Какво е това? — наострил уши, запита конят.

— Това ли? — запита Дегустатов, като се изправи на крака и взе сандъка. — Идва кола.

— Потеря?

— Може само да минава оттук.

Но въпреки тези успокоителни думи Дегустатов се метна на седлото, а Анфиса, дошла по-близо, протегна ръце, за да ѝ помогне да се качи.

От коня пътят се виждаше надалеч и когато от гората с вой изскочи пожарната кола и се засили надолу по хълма, когато от кабината започна да маха с ръце старецът Ерьома, познал коня Вятърко, Дегустатов беше обзет от ужас и отчаяние. Не беше очаквал такава съобразителност от страна на пожарникаря. Смяташе, че неговите врагове ще позвънят по телефона на милицията, а там ще си помислят, че това е някаква лоша шега, и по такъв начин ще закъснеят с преследването.

— Препускай! — извика той на Вятърко, забравил приятелката си.

— Ами аз какво ще правя? — закрещя Анфиса, усетила опасността. Цял живот тя беше изоставяла други, но никой досега не се беше осмелил да изостави нея. — Нали ти помагах, удрях стрелеца по главата с обувката си! Нали те окуражавах!

— Препускай! — крещеше Дегустатов на Вятърко, без да обръща внимание на жената.

Вятърко пристъпи с копитата и каза с въздишка:

— Все пак е неудобно, Иван Юриевич. Жена да оставим.

— Боливар не може да откара двама — отвърна му Дегустатов с фраза от забравен чуждестранен разказ и пришпори жребеца с токове.

— Ех, няма как, проклета служба! — изруга конят и препусна нататък по пътя.

Сандъчето пречеше, удряше го в хълбока, а отзад по младата трева тичаше чернокоса жена от шамаханска националност и проклинаше измамника със страшни древни заклинания, от които дори конят потреперваше. Но Дегустатов не ги чуваше. Той препускаше към гара Далний брод и само повтаряше:

— Няма да ни хванат! Не ще се оставим да ни хванат живи.

Усетил, че потерята ги настига, Вятърко премина в карьер. Под могъщите му копита асфалтът се огъваше и пропукваше.

А пожарната кола се носеше подире им, сякаш гореше родилен дом. Сирената виеше, камбаната звънтеше, а пожарникарите се бяха надигнали от седалките и препираха шофьора.

— Виж го ти какъв развратник — строго каза сержантът, — захвърлил жената, съучастницата си. Него нищо не го интересува.

— Нали и аз туй казвах — отвърна Ерик.

— Нищо няма да ѝ стане — рече старецът Ерьома. — Страшно подла натура. Да не бяха роднинските връзки, нямаше да я пуснем да припари до принцесата. Твърде е възможно тя да е сложила незабелязано на Елена отровната ябълка.

Скоро фигурата на Анфиса вече се виждаше в далечината, но конят, макар и вълшебен, започна постепенно да изостава, та нали колата имаше повече от сто конски сили — дори и Вятърко не можеше да се мери с нея.

Напред зад брезите се показва кулата на помпената станция, от двете страни на пътя се занизаха картофени полета с поръждавели ланшни стебла и къщурките на предградието. Хората изскачаха в градинките отпред и гледаха смаяни как един пълен мъж на красив вран кон препуска пред пожарна кола и се разделяха на две групи запаянковци — едни искаха да победи конникът, а други бяха за пожарната кола.

Точно на перона, където току-що по разписание беше пристигнал влакът, нещо, което рядко се случва, и щеше да стои само три минути,

колата настигна коня, но подчинявайки се на заповедта на Дегустатов, конят скочи на площадката и препусна право към железопътната каса, подплашвайки спокойните пътници.

Пожарната кола спря до перона, а пожарникарите започнаха да скачат от нея още в движение и да се пръскат във верига, за да не може крадецът да се скрие някъде. Но и Дегустатов вече разбра, че няма време да купува билет.

— Стой! — извика той на коня, който в миг се закова на място. Толкова рязко спря хитрецът му, че Дегустатов полетя през главата му и се затъркаля по мръсната дървена площадка. Но продължаваше да стиска сандъчето.

Докато се изправи на крака, загуби секунди, а тези секунди бяха достатъчни за високия младеж с бляскащата медна пожарникарска каска и с джинси, пръв скочил от колата, да се изпречи пред Дегустатов и да му прегради пътя към вратата на вагона.

Дегустатов имаше ужасен вид. Той беше загубил самообладание и изкрещя, като изплаши пътниците и накара милиционера, който се приближаваше към местопроизшествието със свирка на уста, да се стъписа:

— Бързо вълшебния меч!

Вятърко тръсна глава, не искаше да се подчини, но нямаше как. Наистина все пак прибягна до хитрост, която може би дори беше решаваща за добрия изход. Той сложи вълшебния меч в тази ръка на Дегустатов, с която той стискаше под мишница заветното сандъче със зестрата. И сандъкът падна.

В същия момент влакът потегли. Дегустатов замахна неумело с тежкия меч, като едновременно се мъчеше да вдигне сандъчето и да скочи във влака.

— Дръпни се, ще те убие! — извика старецът на Ерик. — Вълшебният меч сам се насочва!

Но Ерик не обърна никакво внимание и се хвърли към Дегустатов. А той нямаше вече кога да скочи във влака и замахна с меча към Ерик. Хищният остър връх на меча се насочи право към сърцето на пожарникаря. Но в този момент сержантът и помощниците му, успели да размотаят маркуча, насочиха в Дегустатов силна струя студена вода. Неуспял все пак да достигне до сърцето на Ерик, мечът

падна от ръката на директора, удари се в сандъчето и го разполови на две...

Когато пътуваха обратно към почивния дом, Дегустатов седеше кротко, оправдаваше се и стоварваше вината върху Анфиса. Конят Вятърко тичаше в тръс редом с пожарната кола, поглеждаше вътре в нея и се правеше, че не чува пожарникарите, когато хвалеха неговото телосложение и цвят.

Ерик нареди на свободната пейка зестрата от сандъка. В него имаше два чаршафа от тънко холандско платно, нощница от истинска китайска коприна, стъклена чаша, която, както обясни Ерьома, в приказното древно царство била нещо много скъпо. И разни други неща, имащи значение само за музея, на времето си необходими ми на царските принцеси след омъжването им.

Когато млъкваше за малко със своите оправдания. Дегустатов гледаше тези неща с омраза, защото излизаше, че всичко е било съвсем напразно.

На връщане взеха в колата и Анфиса. Тя седеше край пътя оклюмана. Щом се намери в колата, веднага започна да упреква Дегустатов и двамата жестоко се скараха. А конят цвилеше високо, поглеждаше вътре и пожарникарите казваха:

— Жребец, а всичко разбира.

Докато стигнат до почивния дом, пожарникарите вече знаеха цялата история от самото начало и разпитваха много за древния живот и ако старецът Ерьома забравеше или не знаеше нещо, конят Вятърко му се притичваше на помощ — много неща беше преживял.

С продължително изсвирване колата влезе в територията на почивния дом.

— Хей, има ли живи хора тук? — високо запита конят Вятърко, изпреварил колата, за да съобщи пръв приятната новина. — Излизайте! Победихме!

Срещата беше радостна и весела.

После пиха чай, решаваха някои въпроси за в бъдеще. А принцесата попита стареца Ерьома:

— Сега ще мога ли да се омъжа за Ерик?

Ерик се изчерви, а Александра Евгениевна каза строго:

— Без глупости, Леночка. Рано ти е още да мислиш за тези неща.

— Тук си имат строги обичаи — рече старецът Ерьома. — Ще трябва най-напред да се научиш да четеш и смяташ.

Вратата се отвори, влезе директорът на музея заедно с няколко изследователи от областта.

— Къде са тук пришълците от миналото? — запита директорът.

[1] Даждие — данък, рус. (остар.) Б.р. ↑

[2] Кокошник — старинен женски накит за глава във вид на диадема. Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.